

HÅLLBARHET

Detta är en sammanställning av de hållbarhetskrav och villkor som har ställts i upphandlingen av:

Resebyråttjänster 2018

Nivå av hållbarhet

Hållbarhetskrav Ja Nej

Hållbart avtal¹ Ja Nej

Hållbart alternativ² Ja Nej

Resebyrån ska ge resenären/resebeställaren ett miljövänligt alternativ vid förslag på resa i den utsträckning det är möjligt, om UM så önskar. Exempelvis ska en flygresa föreslås ersättas av en tågres. När tidsvinsten med flyg jämfört med tåg inte överstiger en timme från dörr till dörr ska tåg vara huvudalternativet.

¹ Med hållbart ramavtal menas ett ramavtal som är fokuserat på en hållbar lösning. Det kan vara en design/prestanda/funktion där ett helhetsperspektiv har antagits ur hållbarhetssynpunkt. Antingen kan det gälla en mer hållbar lösning än den konventionella lösningen på marknaden, eller så omfattar ramavtalet enbart den hållbara delen av den etablerade marknaden, t.ex. elbilar.

² Med hållbart alternativ menas ett ramavtal där det finns varor i varukatalogen/webbutiken/varulistan som är markerade som särskilt hållbara. Det kan t.ex. vara miljömärkning enligt Svanen, energimärkning, Fairtrade-märkning eller Upphandlingsmyndighetens kriterier för giftfri förskola. Tanken är att det ska vara lätt för kunden att hitta de hållbara alternativen på ramavtalet.

SAMMANFATTNING HÅLLBARHETSNYTTOR

Genom våra kravställningar i upphandlingen uppnås följande hållbarhetsnyttor:

Hållbara leveranskedjor

- Leverantören ska aktivt verka för att de tjänster som levereras enligt ramavtalet ska vara framställda under förhållanden som är förenliga med de grundläggande villkoren (mänskliga rättigheter, arbetares rättigheter, miljöskydd, antikorrupcion).

Klimatpåverkan

- Leverantören ska tillhandahålla klimatkompensation och redovisa miljöstatistik till UM avseende utsläpp av koldioxid (CO₂), om UM så önskar. I första hand ska dessutom miljöklassade fordon användas vid hyra av fordon.

Naturresurser, biologisk mångfald och ekosystem

- Leverantören ska verka för att uppfylla UM:s önskemål om miljöcertifierade hotell/logi eller hotell/logi som erbjuder ekologisk mat.

Systematiskt miljöarbete

- Leverantören ska ha ett implementerat miljöledningssystem.

Övrigt

- Leverantören ska tillhandahålla en kontaktperson som ska kunna ge förslag på förbättringsmöjligheter för UM:s miljöpolicyer.
- Leverantören ska verka för att uppfylla UM:s önskemål om hotell/logi fria från betal-tv kanaler med pornografi.
- Leverantören ska ge resenären/resebeställaren ett miljövänligt alternativ vid förslag av resa i den utsträckning det är möjligt, om UM så önskar.

DE GLOBALA MÅLEN

Ramavtalet bidrar till mål 13 bekämpa klimatförändringarna i Agenda 2030, då det ökar kunskapen och kapaciteten att hantera klimatförändringarna.

Krav och villkor i upphandlingen bidrar till att uppnå mål 5, 8, 10, 12 och 16.

HÅLLBARHETSHÄNSYN

Nedan är en sammanställning av de hållbarhetshänsyn som tagits i upphandlingen och hur vi resonerat kring respektive hänsyn. Du kan även se kravformuleringarna i avtalet.

BARNS RÄTT I UPPHANDLING³

Ja Nej

Motivering: Inte relevant då tjänsten inte riktar sig till barn.

ARBETSRÄTTSLIGA VILLKOR I SVERIGE⁴

Ja Nej

Motivering: Inte relevant då inga betydande risker har konstaterats för löner, semester och arbetstid.

ARBETSMILJÖ⁵

Ja Nej

Motivering: Inte relevant då inga betydande arbetsmiljörisker har konstaterats.

SYSSELSÄTTNING⁶

Ja Nej

Motivering: Inte relevant då arbetsuppgifterna kräver högre utbildning.

³ Inköpscentralen är skyldig att beakta barns rätt i upphandling. Informationen här tar sikte på om barns åsikter har beaktats i valet av produkt eller utformande av tjänst, om särskilda krav (exempelvis kemikalier) har ställts på produkten eller tjänsten på grund av att den riktar sig till barn eller om det har ställts ett särskilt krav på att leverantören ska utföra tjänsten med beaktande av barnets bästa.

⁴ Inköpscentralen är skyldig att ställa arbetsrättsliga villkor enligt kollektivavtal (lön, semester och arbetstid) om summan av upphandlingen är högre än tröskelvärdet och det anses behövligt.

⁵ Inköpscentralen ställer krav på arbetsmiljö i de fall arbetsmiljöriskerna är höga, bland annat genom krav på systematiskt arbetsmiljöarbete. Kraven kan gälla både fysiska, psykologiska och sociala förhållanden.

⁶ Inköpscentralen öppnar i de fall det är lämpligt, med tanke på upphandlingsföremålet och avtalets längd, upp för våra kunder att föra dialog med leverantörer om sysselsättningsfrämjande åtgärder för grupper som står långt från arbetsmarknaden, t.ex. utrikes födda, nyanlända, personer med funktionsnedsättning, personer som saknar avslutad gymnasieutbildning, äldre eller långtidsarbetslösa.

LIKA RÄTTIGHETER OCH MÖJLIGHETER⁷

Ja Nej

Motivering: Inte relevant då inga betydande risker har konstaterats för lika rättigheter och möjligheter.

TILLGÄNGLIGHET OCH SAMTLIGA ANVÄNDARES BEHOV⁸

Ja Nej

Motivering: Analys genomfördes inte vid tillfället för upphandling.

HÅLLBARA LEVERANSKEDJOR⁹

Ja Nej

Motivering: Vi har ställt krav på mänskliga rättigheter, arbetares rättigheter, miljöskydd och antikorrupktion.

De grundläggande villkoren (krav på leverantören samt villkor)

Leverantören ska aktivt verka för att de tjänster som levereras enligt ramavtalet ska vara framställda under förhållanden som är förenliga med de grundläggande villkoren. Leverantörens ansvar omfattar åtgärder för att förebygga och hantera avvikelser från dessa villkor i hela leveranskedjan, oavsett antal mellanled.

De grundläggande villkoren är

- a) FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna
- b) ILO:s åtta kärnkonventioner om tvångsarbete, barnarbete, diskriminering och föreningsfrihet samt organisationsrätt (nr 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138 och 182)
- c) FN:s barnkonvention, artikel 32
- d) det arbetarskydd och den arbetsmiljölagstiftning som gäller i landet där hela eller delar av tjänsten framställs

⁷ Inköpscentralens krav på lika rättigheter och möjligheter utifrån diskrimineringslagens sju diskrimineringsgrunder kan ta sikte på både leverantörer som arbetsgivare och leverantörers bemötande av allmänheten eller personal inom avropande myndigheter. Kraven kan också svara mot olika gruppers behov och villkor, t.ex. kläder i storlekar för både storvuxna och småvuxna, kvinnor och män.

⁸ Inköpscentralen är skyldig att ställa tillgänglighetskrav om summan av upphandlingen är högre än tröskelvärdet, det som ska upphandlas ska användas av fysiska personer och det inte finns några särskilda skäl att inte ställa krav. En nedsättning av funktionsförmåga kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och kan t.ex. handla om nedsatt rörelseförmåga, syn, hörsel, röst- och talfunktion, kognitiv förmåga, besvär i andningsorgan, allergier eller överkänslighet, eller andra nedsättningar och variationer i funktionsförmåga.

⁹ Inköpscentralen är skyldig att ställa arbetsrättsliga villkor enligt ILO:s kärnkonventioner om summan av upphandlingen är högre än tröskelvärdet och det anses behövligt. Inköpscentralens krav om hållbara leveranskedjor täcker dock alla fyra delar av UN Global Compact, dvs. mänskliga rättigheter, arbetares rättigheter, miljöskydd och antikorrupktion. Kraven kan också utökas med specifika krav för t.ex. etisk eller rättvis handel eller konfliktmineraler.

- e) den arbetsrätt, inklusive regler om lönevillkor, och det socialförsäkringskydd som gäller i landet där hela eller delar av tjänsten framställs
- f) den miljöskyddslagstiftning som gäller i landet där hela eller delar av tjänsten framställs
- g) FN:s deklaration mot korruption.

Om internationella bestämmelser ger ett starkare skydd för den enskilde än de nationella lagarna eller förordningarna, så ska leverantören sträva efter att efterleva principerna i de internationella bestämmelserna.

5.2.2 Policyer och rutiner

För att uppfylla åtagandet enligt p. 5.2 ska leverantören, för de tjänster som ingår i avtalet, senast vid avtalsstarten

- a) ha antagit en eller flera policyer som har fastställts av högsta ledningen och som innebär ett åtagande att respektera de grundläggande villkoren;
- b) ha offentliggjort sitt åtagande att respektera de grundläggande villkoren och kommunicerat detta till de verksamheter som leverantören har avropsavtal med;
- c) ha utsett person(er) på ledningsnivå som ansvarar för att leverantören följer de grundläggande villkoren;
- d) ha en rutin för att regelbundet genomföra riskanalyser, dvs. identifiera och prioritera aktuella och potentiella risker för avvikelser från de grundläggande villkoren;
- e) ha en rutin för att regelbundet följa upp efterlevnaden av de grundläggande villkoren; samt
- f) ha en rutin för att omedelbart vidta åtgärder för att förhindra och begränsa avvikelser från de grundläggande villkoren.

De åtgärder som leverantören genomför enligt a–f ska vara dokumenterade, tillämpas löpande och gälla för den egna verksamheten och hela leveranskedjan.

CIRKULÄR EKONOMI¹⁰

Ja Nej

Motivering: Inte relevant då det är en ren tjänst som inte involverar produkter eller material.

¹⁰ Inköpscentralen har ett särskilt fokus på cirkulär ekonomi då behovet är stort av att snabbt få till cirkulära materialflöden och ett minskat fotavtryck från de varor som upphandlas. Kraven syftar bland annat till återanvändning, reparation, renovering, återtillverkning, delning, förlängd livslängd, modularisering och förlängd garantitid. De syftar också till att öka innehållet av återvunnet material i produkten samt materialmärkning.

KLIMATPÅVERKAN¹¹

Ja Nej

Motivering: Vi har ställt krav och villkor om klimatkompensation, miljöklassade hyrfordon och miljöstatistik.

Klimatkompensation (krav på tjänsten samt villkor)

Leverantören ska tillhandahålla klimatkompensation i det fall UM så önskar.

Klimatkompensation innebär kompensering för utsläpp som UM:s aktiviteter orsakat genom till exempel köp av reduktionsenheter. Klimatkompensationen ska följa Energimyndighetens rekommendationer som för närvarande är att köpa reduktionsenheter som kommer från EU:s utsläppshandelssystem eller från projekt som genomförs i enlighet med Kyotoprotokollets två projektbaserade mekanismer (så kallade CDM- och JI-projekt), om inte UM anger annat.

Rutiner för klimatkompensation ska ske i överenskommelse med UM.

Hyra av fordon (krav på tjänsten samt villkor)

Leverantören ska boka hyra av fordon, såsom bil och buss, både inrikes och utrikes.

I första hand ska fordon som är miljöklassade användas vid hyra av fordon. Leverantören ska så långt det är möjligt, med hänsyn till bland annat pris och tillgänglighet, tillse att resenären förses med ett miljöklassat fordon.

Miljöstatistik (krav på tjänsten samt villkor)

Leverantören ska redovisa miljöstatistik till UM avseende dess utsläpp av koldioxid (CO₂) om den UM:n så önskar.

För flyg- och tågresor ska redovisningen åtminstone omfatta, per reseslag, antal personkilometer, koldioxidutsläpp i kilogram per personkilometer samt totalt koldioxidutsläpp i kilogram. Naturvårdsverkets vid var tids gällande schablonvärden kan användas för att göra beräkningen.

För buss- och båtresor ska leverantören verka för att möjliggöra redovisning av per reseslag antal personkilometer, koldioxidutsläpp i kilogram per personkilometer samt totalt koldioxidutsläpp i kilogram. Naturvårdsverkets vid var tids gällande schablonvärden kan användas för att göra beräkningen.

¹¹ Inköpscentralen har som ambition att ställa drivande klimatkrav som möjliggör för upphandlande myndigheter att uppfylla sina klimatmål. En viktig del i arbetet är att analysera var i produktens/tjänstens livscykel störst klimatpåverkan sker och inrikta kraven på detta. Klimatpåverkan kan exempelvis bero på utsläpp av växthusgaser, energi- eller bränsleanvändning och materialval. Inköpscentralen har också ett särskilt fokus på fossilfria transporter, då området är mycket viktigt för att klimatmålen ska kunna nås.

För taxiresor ska redovisningen åtminstone omfatta antal fordonskilometer, koldioxidutsläpp i kilogram per fordonskilometer samt totalt koldioxidutsläpp i kilogram. Naturvårdsverkets vid var tids gällande schablonvärden kan användas för att göra beräkningen. Detta under förutsättning att Leverantören bokar taxiresan samt att fakturering av resan därefter sker via Leverantören eller resekontoleverantören. I annat fall ska Leverantören verka för att möjliggöra redovisning med åtminstone ovan beskrivna parametrar. Leverantören ska vara behjälplig med att hämta denna information från eventuella andra leverantörer för de fall leverantören inte själv har tillgång till informationen. Leverantören ska redovisa huruvida en miljöbil bokats.

För hyra av fordon ska Leverantören verka för att möjliggöra redovisning av antal fordonskilometer, koldioxidutsläpp i kilogram per fordonskilometer samt totalt koldioxidutsläpp i kilogram. Naturvårdsverkets vid var tids gällande schablonvärden kan användas för att göra beräkningen. Leverantören ska redovisa huruvida en miljöbil bokats.

För hotellövernattningar ska Leverantören verka för att möjliggöra redovisning av antal övernattningar, kilowattimmar per natt samt totalt kilowattimmar eller andra parametrar som Naturvårdsverket bedömer som mätbara värden av miljöpåverkan. Naturvårdsverkets vid var tids gällande schablonvärden kan användas för att göra beräkningen.

Statistiken ska tillhandahållas i en bearbetningsbar Excelfil eller i annat format som UM och Leverantör överenskommer om.

Statiskredovisningen ska ske halvårsvis till respektive UM. Redovisningen av miljöstatistik ska ske efter anmodan från UM. I det fall UM inkommer med önskemål om viss redovisning av miljöstatistik ska Leverantören tillhandahålla detta inom femton (15) arbetsdagar.

Leverantörerna ska redovisa all resestatistik för alla UM till SKI varje halvår. Resestatistiken ska avse både samlat nationellt (alla UM) och varje enskild UM. Statistiken ska tillhandahållas i en bearbetningsbar Excelfil eller i annat format som SKI och Leverantör överenskommer om.

NATURRESURSER, BIOLOGISK MÅNGFALD OCH EKOSYSTEM¹²

Ja Nej

Motivering: Vi har ställt krav och villkor som tar sikte på UM:s möjligheter att välja hotell/logi utifrån miljöcertifiering och ekologisk mat.

¹² Inköpscentralen har som ambition att säkerställa ett hållbart nyttjande av naturresurser och ekosystem, t.ex. krav på markanvändning, nyttjande av vattenresurser och bekämpningsmedel samt läckage av näringsämnen.

Hotell/logi (krav på tjänsten samt villkor)

Vissa UM har önskemål om att hotellrum/annan logi som till exempel är miljöcertifierade, erbjuder ekologisk mat eller är fria från betal-tv kanaler med pornografi kan bokas i första hand. Leverantören ska verka för att bokning av hotell/logi som uppfyller UM:s önskemål tillgodoses.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKADLIGA ÄMNEN²³

Ja Nej

Motivering: Inte relevant då det är en tjänst som inte omfattar hantering av produkter.

SYSTEMATISKT MILJÖARBETE²⁴

Ja Nej

Motivering: Vi har ställt krav och villkor om systematiskt miljöarbete.

Systematiskt miljöarbete (krav på leverantören samt villkor)

Leverantören ska, under hela ramavtalets samt samtliga avropsavtals löptid, ha implementerade rutiner för systematiskt miljöarbete, som minst omfattar följande:

- a) En miljöpolicy eller motsvarande, som omfattar den typ av uppdrag som upphandlingen avser och som är antagen av ledningen och väl känd hos personalen.
- b) Rutiner som säkerställer att ledningen återkommande följer upp det systematiska miljöarbetet.
- c) Rutin för fastställande av den egna verksamhetens betydande miljöaspekter.
- d) Rutin som säkerställer identifiering och efterlevnad av relevanta bindande krav, inklusive miljölagstiftning, kopplat till organisationens miljöaspekter.
- e) Rutin för att löpande utvärdera, följa upp och uppdatera miljömål och handlingsplaner kopplat till de betydande miljöaspekterna.
- f) Rutin för att säkerställa nödvändig kompetens hos berörd personal kopplat till miljöpolicy, de betydande miljöaspekterna, att tillämpliga rutiner och se till att krav i miljöledningssystemet följs samt ansvar för att minimera miljöpåverkan i arbetet.

²³ Inköpscentralen har som ambition att minska risken för exponering av miljö- och hälsoskadliga ämnen i upphandlade produkter. Genom de krav vi ställer begränsar vi innehållet av bland annat ftalater (mjukgörare), färgämnen, flamskyddsmedel, flyktiga organiska eller högfluorerande ämnen samt ämnen på EU:s kandidatlista. Kraven syftar också till att minimera utsläpp och emission av miljö- och hälsoskadliga ämnen från upphandlade produkter och tjänster, som exempelvis formaldehyd från möbler eller kväve- & svaveloxider, partiklar och marknära ozon från fordon.

²⁴ Inköpscentralen ställer krav på att leverantören ska arbeta systematiskt för att förbättra sin organisations miljöpåverkan och bidra till en hållbar utveckling. Kravet syftar till att leverantören har den kapacitet och de rutiner som krävs för att hantera miljökraven som ställs i upphandlingen, genom krav på systematiskt miljöarbete utifrån exempelvis ISO 14001, EMAS, FR 2000, Svensk Miljöbas eller ett eget system som uppfyller våra krav.

- g) Rutin för mätning och utvärdering av miljöprestanda kopplat till de betydande miljöaspekterna. h. System för hantering av miljörelaterade risker som kan påverka verksamheten och ledningssystemet. i. Rutin för interna miljörevisioner.

Vid en begäran enligt 5.4.1 kan leverantören som bevis på att leverantören uppfyller kraven i 5.12.2 antingen inkomma med beskrivning* som visar hur punkterna a. – i. uppfylls, eller kopia på giltigt certifikat enligt ISO 14001, eller registrering enligt EMAS (förordning (EG) nr 1221/2009 eller senare gällande utgåva), eller motsvarande certifikat enligt annan miljöledningstandard som bygger på europeisk eller internationell standard. Certifikatet ska vara undertecknat av revisor från ett certifieringsorgan som är ackrediterat av nationellt ackrediteringsorgan såsom Swedac eller motsvarande (enligt EU Förordning (EG) 765/2008).

*) För att en beskrivning ska godtas måste den beskriva resultatet av tillämpningen av rutinerna, t.ex. en revisionsrapport från genomförd miljörevision.

ÖVRIGT

Ja Nej

Motivering: Motivering: Vi har ställt krav och villkor om att leverantörens kontaktperson ska kunna ge förslag på förbättringsmöjligheter för UM:s miljöpolicyer. Vi har även ställt krav och villkor som tar sikte på UM:s möjligheter att välja hotell/logi utifrån miljöcertifiering, ekologisk mat och frihet från betal-tv kanaler med pornografi, samt på att resebyråerna ska ge resebeställaren ett miljövänligt alternativ vid förslag av resa.

Kontaktperson (krav på tjänsten samt villkor)

Kontaktpersonen ska bl.a. vara väl insatt i UM:s resemonster, informera UM om relevanta resenyheter och ge förslag på förbättringsmöjligheter för UM:s miljöpolicyer för att bättre anpassa miljöpolicy till eftersträvarvärda miljöeffekter. Kontaktpersonen ska vidare tillhandahålla rådgivning om hur UM kan öka sin andel onlinebokningar samt anordna demonstrationer för frekventa resenärer.

Kontaktpersonen ska ta initiativ till avstämningsmöte med UM minst en gång per år. Det kostnadsfria avstämningsmötet ska hållas hos UM eller på annan plats som parterna kommer överens om.

Kontaktpersonen ska styra resenärerna till SKI:s ramavtal eller UM:s egna avtal för resor och boende.

Hotell/logi (krav på tjänsten samt villkor)

Vissa UM har önskemål om att hotellrum/annan logi som till exempel är miljöcertifierade, erbjuder ekologisk mat eller är fria från betal-tv kanaler med pornografi kan bokas i första hand. Leverantören ska verka för att bokning av hotell/logi som uppfyller UM:s önskemål tillgodoses.

Miljö (krav på tjänsten samt villkor)

Resebyrån ska ge resenären/resebeställaren ett miljövänligt alternativ vid förslag av resa i den utsträckning det är möjligt, om UM så önskar. Exempelvis ska en flygresa föreslås ersättas av en tågresor. När tidsvinsten med flyg jämfört med tåg inte överstiger en timme från dörr till dörr ska tåg vara huvudalternativet.